

Tajniki muzyki klasycznej  
Karta opisu przedmiotu

**Informacje podstawowe**

<p><b>Kierunek studiów</b> Zajęcia ogólnouczelniane w języku polskim</p> <p><b>Ścieżka</b> -</p> <p><b>Jednostka organizacyjna</b> Zajęcia ogólnouczelniane</p> <p><b>Poziom kształcenia</b> dowolny poziom</p> <p><b>Forma studiów</b> studia stacjonarne</p> <p><b>Profil studiów</b> ogólnoakademicki</p> <p><b>Obligatoryjność</b> fakultatywny</p>		<p><b>Cykl kształcenia</b> 2023/24</p> <p><b>Kod przedmiotu</b> ZOPLS.D2000000.655c7051e0483.23</p> <p><b>Języki wykładowe</b> polski</p> <p><b>Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi</b> Tak</p> <p><b>Dyscypliny</b> Historia, Nauki o sztuce</p> <p><b>Klasyfikacja ISCED</b> 0215 Muzyka i sztuki sceniczne</p> <p><b>Kod USOS</b> ZO-109-P</p>	
<b>Koordynator przedmiotu</b>	Aleksandra Patalas		
<b>Prowadzący zajęcia</b>	Aleksandra Patalas		
<b>Okres</b> Semestr letni	<b>Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się</b> egzamin	<b>Liczba punktów ECTS</b> 2.0	
	<b>Sposób realizacji i godziny zajęć</b> wykład: 30		

## Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Upowszechnienie wiedzy o muzyce dawnej jako zachęta do jej słuchania i włączenia do szerszego dyskursu z zakresu kultury i historii sztuk.
C2	Zapoznanie z wybranymi gatunkami muzycznymi (definicje, cechy charakterystyczne).
C3	Wykształcenie umiejętności słuchania muzyki klasycznej ze zrozumieniem jej konstrukcji, technik kompozytorskich, sensów muzycznych i pozamuzycznych.
C4	Wykształcenie umiejętności przyporządkowania danego gatunku muzycznego i twórczości wybranych kompozytorów do odpowiedniej epoki historycznej.

## Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
<b>Wiedzy - Student zna i rozumie:</b>			
W1	nazwy i cechy charakterystyczne wybranych, najważniejszych gatunków dawnej muzyki klasycznej;		egzamin ustny
W2	nazwiska kompozytorów tworzących wybrane gatunki muzyki klasycznej;		egzamin ustny
W3	typy technik kompozytorskich używanych do komponowania wybranych gatunków muzyki klasycznej;		egzamin ustny
W4	wybrane (omówione na zajęciach) kompozycje reprezentujące muzykę klasyczną.		egzamin ustny
<b>Umiejętności - Student potrafi:</b>			
U1	zdefiniować własnymi słowami gatunki muzyki klasycznej omówione na zajęciach;		egzamin ustny
U2	określić kontekst, w jakim funkcjonowały omówione utwory (umiejscowienie w czasie i stylistyce, związki z ideami epoki, funkcja, przeznaczenie, przypisanie do kompozytora);		egzamin ustny
U3	określić najważniejsze, dostrzegalne w odbiorze audytywnym, cechy języka muzycznego kompozytorów i elementy konstrukcji kompozycji.		egzamin ustny
<b>Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:</b>			
K1	pogłębionego odbioru kompozycji muzycznych omówionych na zajęciach;		egzamin ustny
K2	bardziej świadomego uczestnictwa we współczesnym życiu kulturalnym;		egzamin ustny
K3	dzielenia się zdobytą na zajęciach wiedzą i umiejętnościami.		egzamin ustny

## Bilans punktów ECTS

<b>Forma aktywności studenta</b>	<b>Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć</b>
----------------------------------	--

wykład	30
przygotowanie do egzaminu	5
samodzielna nauka dotycząca treści poruszanych na zajęciach	10
studiowanie literatury wskazanej przez prowadzącego zajęcia	15
<b>Łączny nakład pracy studenta</b>	<b>Liczba godzin</b> 60
	<b>ECTS</b> 2.0

\* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

### Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Chorał gregoriański - fundament muzyki klasycznej. Jego rodzaje, przemiany, przeróbki; organum	W3, W4, U1, U2, U3, K1
2.	Motet XV-XVI w.: Guillaume Dufay, Josquin Desprez, Giovanni Pierluigi da Palestrina, Asprilio Pacelli	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
3.	Pieśni świeckie i religijne w XVI wieku: Josquin, Jannequin, Nola, Gomółka, Wacław z Szamotuł	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
4.	Madrygał ok. 1550-1640: Cipriano de Rore, Luca Marenzio, Gesualdo da Venosa, Claudio Monteverdi	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
5.	Dramma per musica w Mantui. Claudio Monteverdi	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
6.	Koncert kościelny. Giovanni Gabrieli, Claudio Monteverdi, Heinrich Schuetz, Bonifacio Graziani, Bartłomiej Pękiel	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
7.	Ricercar, canzona, toccata. Claudio Merulo, Girolamo Frescobaldi, Giovanni Gabrieli, Adam Jarzębski, Johann Sebastian Bach	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
8.	Dramma per musica w Rzymie. Stefano Landi	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
9.	Dramma per musica w Wenecji. Claudio Monteverdi, Francesco Cavalli	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
10.	Oratorium. Giacomo Carissimi, Alessandro Scarlatti	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
11.	Sonata w dobie baroku. Marco Uccellini, Arcangelo Corelli, Stanisław Sylwester Szarzyński, Antonio Vivaldi, Johann Sebastian Bach	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
12.	Maska. John Blow, Henry Purcell	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
13.	Koncert instrumentalny. Arcangelo Corelli, Giuseppe Torelli, Antonio Vivaldi, Johann Sebastian Bach	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
14.	Pasja. Antonio Caldara, Johann Sebastian Bach	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3
15.	Oratorium w Anglii. George Friedric Handel	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3

## Informacje rozszerzone

### Metody nauczania:

analiza przypadków, wykład z prezentacją multimedialną, analiza tekstów

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin ustny	uczestnictwo w zajęciach; pozytywna ocena z egzaminu (oceny w skali 2-5)

### Wymagania wstępne i dodatkowe

Brak wymagań wstępnych. Kurs przeznaczony przede wszystkim dla osób NIE znających zapisu nutowego, pragnących zdobyć umiejętność pogłębionego odbioru kompozycji muzycznych omawianych podczas zajęć.

### Literatura

#### Obowiązkowa

1. Anonim, Introit Rorate caeli, <https://www.youtube.com/watch?v=-jPZxICArUY>; inna wersja: <https://www.youtube.com/watch?v=hvvUZPceFWg> Offertorium Terra tremuit, <https://www.youtube.com/watch?v=3CKsrk7Zo5A&t=3193s> Pange lingua, <https://www.youtube.com/watch?v=w3FDqtpmNwI> Ortus de Polonia, <https://www.youtube.com/watch?v=ImZt5u4tOKM> Te Deum, <https://www.youtube.com/watch?v=3CKsrk7Zo5A&t=3193s> Gaude Mater Polonia, <https://www.youtube.com/watch?v=T6ZoOaAvh3U>
2. G. Dufay, Nuper rosarum flores, <https://www.youtube.com/watch?v=TLcLtPEH-c8> Josquin Desprez, Ave Maria ... Virgo serena, [https://www.youtube.com/watch?v=O16\\_dwmKpjo](https://www.youtube.com/watch?v=O16_dwmKpjo) Giovanni Pierluigi da Palestrina, Tu es petrus, <https://www.youtube.com/watch?v=N3rXbs4LRJM> Asprilio Pacelli, Media nocte, <https://www.youtube.com/watch?v=KAemlgGT8So>
3. Josquin, El Grillo, [https://www.youtube.com/watch?v=O\\_EsMD6oDvI](https://www.youtube.com/watch?v=O_EsMD6oDvI) Jannequin, Les cris de Paris, [https://www.youtube.com/watch?v=v6Fm0kpoF\\_E](https://www.youtube.com/watch?v=v6Fm0kpoF_E) Giovanni Domenico di Nola, Cingari simo, <https://www.youtube.com/watch?v=phNxED7e9OE> Mikołaj Gomółka, Siedząc po niskich brzegach, [https://www.youtube.com/watch?v=yq\\_IBZcKaKQ](https://www.youtube.com/watch?v=yq_IBZcKaKQ) Mikołaj Gomółka, Kleszczmy rękoma, [https://www.youtube.com/watch?v=0-05ofXn\\_Os](https://www.youtube.com/watch?v=0-05ofXn_Os) Wacław z Szamotuł, Już się zmierzcha, <https://www.youtube.com/watch?v=iAvtY33iwyg>
4. Cipriano de Rore, O sonno, <https://www.youtube.com/watch?v=2cVklfSkot0> Cipriano de Rore, Da le belle contrade d'oriente, <https://www.youtube.com/watch?v=Nd5K2AQvOsg> Luca Marenzio, Scaldava il sol, <https://www.youtube.com/watch?v=2VXwujrh624> Luca Marenzio, Solo e pensoso, <https://www.youtube.com/watch?v=TmGzve9E9t4> Carlo Gesualdo da Venosa, <https://www.youtube.com/watch?v=6dVPu71D8VI> Claudio Monteverdi, Eccomi pronta ai baci, <https://www.youtube.com/watch?v=4NTmk0xAnCA>
5. Claudio Monteverdi, L'Orfeo, <https://www.youtube.com/watch?v=jUep3sqe35o>; inne wykonania: <https://www.youtube.com/watch?v=pYUGVnfwDcE>; <https://www.youtube.com/watch?v=S3MsbVIVvHs> w tym: Possente spirito, <https://www.youtube.com/watch?v=nLLxISwBQcE>
6. Giovanni Gabrieli, In ecclesiis, <https://www.youtube.com/watch?v=htMYV9MBGJc> Claudio Monteverdi, Nigra sum, [https://www.youtube.com/watch?v=cVivxtW\\_diw](https://www.youtube.com/watch?v=cVivxtW_diw) Heinrich Schuetz, Saul was verfolgst du mich, <https://www.youtube.com/watch?v=vTiMOSmsv2I> Bonifacio Graziani, Salve Regina, <https://www.youtube.com/watch?v=uTEPwi0ZfwU> Bartłomiej Pękiel, Dulcis amor Iesu, <https://www.youtube.com/watch?v=zcfKPhRMkH4>
7. Frescobaldi, Ricercar cromatico, <https://www.youtube.com/watch?v=m1V6UI4jrjg> Bach, Ricercar a 3, BWV 1079, <https://www.youtube.com/watch?v=dS4IIM0xoAA> Gabrieli, Canzon XII toni a 10, <https://www.youtube.com/watch?v=PQkX71saYkl> Jarzębski, Canzon I, <https://www.youtube.com/watch?v=FQm87xRyOhl&t=4609s> (30'50") Merulo, Toccata I, libro secondo, [https://www.youtube.com/watch?v=fvz68pl9\\_30](https://www.youtube.com/watch?v=fvz68pl9_30) Bach, Toccata in e BWV 914, [https://www.youtube.com/watch?v=Rh3D\\_ncWG0Q](https://www.youtube.com/watch?v=Rh3D_ncWG0Q)
8. Stefano Landi, Il Sant'Alessio, [https://www.youtube.com/watch?v=KyVSVYt\\_DMK](https://www.youtube.com/watch?v=KyVSVYt_DMK) lub [https://www.youtube.com/watch?v=PwpNe5LRg-U&list=OLAK5uy\\_mc6HPNKJ8TflyMiKdjTt\\_ULI-PGnd9ADU](https://www.youtube.com/watch?v=PwpNe5LRg-U&list=OLAK5uy_mc6HPNKJ8TflyMiKdjTt_ULI-PGnd9ADU)
9. Claudio Monteverdi, L'incoronazione di Poppea, <https://www.youtube.com/watch?v=1N3vehFPXz0> Francesco Cavalli, II

- Giasone, <https://www.youtube.com/watch?v=d4qXDiF3ufc>
10. Giacomo Carissimi, Jephthe, wideo w 3 częściach: [https://www.youtube.com/watch?v=\\_TN9V1vNKM](https://www.youtube.com/watch?v=_TN9V1vNKM), [https://www.youtube.com/watch?v=-URH\\_22zagk](https://www.youtube.com/watch?v=-URH_22zagk), <https://www.youtube.com/watch?v=V0GNdPKFFGI> Alessandro Scarlatti, Il primo omicidio overo Cain, [https://www.youtube.com/watch?v=\\_QV57C7eRcl&t=145s](https://www.youtube.com/watch?v=_QV57C7eRcl&t=145s)
  11. Uccellini, Sonata op. 4 nr 5 "detta La Laura rilucente", [https://www.youtube.com/watch?v=hdJEfMx90KE&list=OLAK5uy\\_k2b\\_zwetfVNdYkrUrEoYT17bmfNjw21aM](https://www.youtube.com/watch?v=hdJEfMx90KE&list=OLAK5uy_k2b_zwetfVNdYkrUrEoYT17bmfNjw21aM) Corelli, Sonata a 3 op. 1 nr 10, <https://www.youtube.com/watch?v=rNTk7IYSgrE> Szarzyński, Sonata in d, <https://www.youtube.com/watch?v=8KLGx2y6-pc> Vivaldi, Sonata na flet i fagot, b.c. in A minor (RV 86), [https://www.youtube.com/watch?v=7\\_qzePqF2mM](https://www.youtube.com/watch?v=7_qzePqF2mM) J.B. Bach, Sonata per violino solo n. 1 BWV 1001, [https://www.youtube.com/watch?v=i1jOE8h7D\\_s](https://www.youtube.com/watch?v=i1jOE8h7D_s)
  12. John Blow, Venus and Adonis, [https://www.youtube.com/watch?v=gtkbTiSbg88&list=OLAK5uy\\_l-u1h82ukaMN8maBBew9NpPNmDy-FO01U&index=1](https://www.youtube.com/watch?v=gtkbTiSbg88&list=OLAK5uy_l-u1h82ukaMN8maBBew9NpPNmDy-FO01U&index=1) (do końca listy); wykonanie na żywo: <https://www.youtube.com/watch?v=DWoA6tPjVaM> Henry Purcell, Dido and Aeneas, <https://www.youtube.com/watch?v=gv2XysMyS1Y>; inne wykonanie: <https://www.youtube.com/watch?v=1M5ZtV8r98c>
  13. Arcangelo Corelli, Concerto grosso op. 1 nr 1, <https://www.youtube.com/watch?v=UNsrjzLrZM> Giuseppe Torelli, Concerto na trąbkę in D major 'Estienne Roger 188', <https://www.youtube.com/watch?v=Ln0tOBfNRn8&t=33s> Antonio Vivaldi, Concerto per violino in re minore, RV 235, <https://www.youtube.com/watch?v=Yc5wfTyM07Y> Johann Sebastian Bach, Brandenburg Concerto grosso no. 5 in D major BWV 1050, <https://www.youtube.com/watch?v=LHjbRMllhuM>
  14. Johann Sebastian Bach, Johannes Passion, [https://www.youtube.com/watch?v=sidU7AUqQUk&list=RdsidU7AUqQUk&start\\_radio=1&rv=sidU7AUqQUk&t=9](https://www.youtube.com/watch?v=sidU7AUqQUk&list=RdsidU7AUqQUk&start_radio=1&rv=sidU7AUqQUk&t=9) Antonio Caldara, La Passione di Gesù Cristo Signor Nostro, [https://www.youtube.com/watch?v=zlkuPd8Jw1Q&list=OLAK5uy\\_nbkWgh9-ghN9mPzBJNbtTLGDeJD8wciEE&index=1](https://www.youtube.com/watch?v=zlkuPd8Jw1Q&list=OLAK5uy_nbkWgh9-ghN9mPzBJNbtTLGDeJD8wciEE&index=1) (i dalej cała lista)
  15. George Frideric Handel, Saul, <https://www.youtube.com/watch?v=TQIN1R2rHFw&list=PLyPTjSogIU3kpDor4izBtdoA5YXsKEzhG&index=23> (i dalej cała lista) George Frideric Handel, Israel in Egypt, <https://www.youtube.com/watch?v=-GKNcyA1JuA>; inne wykonanie: <https://www.youtube.com/watch?v=nyt3nicNPJ8>

#### **Dodatkowa**

1. Encyklopedia Muzyczna PWM. Część biograficzna, 12 t., red. Elżbieta Dziębowska, Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne 1979-2012; 3500 haseł z EM PWM w wersji on-line zob. <https://polskabibliotekamuzyczna.pl/encyklopedia/>
2. David Hiley, Chorał Kościoła zachodniego, Kraków: Astraia 2019.
3. Jędrzej Stanisławek, Roman Ingarden o dziele muzycznym. Pięć uwag, "Przegląd Filozoficzny - Nowa Seria" 29 (2020 nr 4), zob. [https://pf.uw.edu.pl/images/NUMERY\\_PDF/116/2020-04-PFIL-29-Stanislawek.pdf](https://pf.uw.edu.pl/images/NUMERY_PDF/116/2020-04-PFIL-29-Stanislawek.pdf)